

Handläggare
Sara Hallström
Telefon: 08-508 03088

Till
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Underlag för budget 2021 med inriktning 2022 och 2023

Förslag till beslut

1. Underlag till budget 2021 med inriktning 2022 och 2023 godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Omedelbar justering.

Fredrik Jurdell
Stadsdelsdirektör

Innehållsförteckning

Underlag för budget 2021 med inriktning 2022 och 2023	1
Förslag till beslut.....	1
Bilagor.....	2
1 Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	3
1.1 En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla.....	4
1.2 En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt.....	4
1.3 En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden.....	5
2 Nämndens verksamhetsområde.....	6
2.1 Förskoleverksamhet.....	7
2.2 Verksamhet för barn, kultur och fritid.....	10
2.3 Äldreomsorg.....	11
2.4 Stöd och service till personer med funktionsnedsättning.....	15
2.5 Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri.....	17
2.6 Stadsmiljöverksamhet.....	23
2.7 Ekonomiskt bistånd.....	25
2.8 Arbetsmarknadsåtgärder.....	26
2.9 Övrigt.....	27
3 Sammanfattande ekonomisk analys.....	28
3.1 Drift.....	29
3.2 Investeringar.....	29

Bilagor

1. Lokalförsörjningsplan

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning
Ekonomi

Fagerstagatan 15
Box 4066
16304 Spånga
Växel 08-50803000
Fax
spanga-tensta@stockholm.se
stockholm.se

1 Kommunfullmäktiges inriktningsmål

Nämndens strategiska satsningar under åren 2021-2023 finns inom alla verksamhetsområden och inriktningsmål men extra insatser kommer att göras inom de fem fokusområden som lagts fast i nämndens verksamhetsplan för 2020.

Trygghet - invånarnas upplevelse av trygghet är en förutsättning för inkludering och tillit i samhället och flertalet insatser planeras att genomföras inom området av såväl social som situationell karaktär.

Stöd och insatser för egen försörjning - för att öka invånarnas möjligheter till ett självständigt liv och minska fattigdom ger förskolan grunden för ett livslångt lärande, ungdomar ges möjlighet till feriearbete och vuxna invånare långt från arbetsmarknaden ges förutsättningar att försörja sig själva genom samhällsvägledning och arbetsmarknadsåtgärder.

Förebyggande stöd och tidiga insatser - för att främja en god hälsa och bra förutsättningar i livet ger förskolan en likvärdig utbildning och socialtjänsten arbetar främjande och förebyggande och ger rätt insatser i tid.

Miljö och klimat - för att bidra till ett välfungerande ekosystem, biologisk mångfald, hållbar energi och bekämpa klimatförändringar görs insatser inom nämndens alla verksamheter. Nämnden kommer vidta åtgärder under planperioden inom miljö- och klimatområdet utifrån en lokal miljöhandlingsplan som tas fram under 2020.

Innovativ och effektiv verksamhet - för att främja en hållbar resursanvändning utvecklas ledarskapet för att öka den innovativa förmågan och förstärkningar görs av analyskapacitet och uppföljning av resultat.

Nämnden ska bidra till att uppnå målen om en social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet i linje med de 17 globala målen inom Agenda 2030, där särskilt perspektiven jämställdhet, barns och nationella minoriteters rättigheter samt tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning är prioriterade.

Nämnden kommer att för varje område utveckla samverkan med stadens facknämnder, andra myndigheter, näringsliv och civilsamhälle för att uppnå avsedda effekter. Utgångspunkten ska vara fakta och omvärldsanalys vilket ger en gemensam plattform för utveckling av stadsdelsområdet. Alla aktörer ska kunna bidra till utvecklingen utifrån sina ordinarie uppdrag, målsättningar och intressen.

Den pågående Coronapandemin med sjukdomen Covid-19 kommer med stor sannolikhet att få påverkan på nämndens inriktning på och förutsättningar för att bedriva verksamhet under planperioden. De verksamhetsmässiga och ekonomiska konsekvenserna är i dagsläget svåra att överblicka.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning
Ekonomi

Fagerstagatan 15
Box 4066
16304 Spånga
Växel 08-50803000
Fax
spanga-tensta@stockholm.se
stockholm.se

1.1 En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Nämndens strategiska satsningar för att bidra till kommunfullmäktiges inriktningsmål under planperioden:

- Öka etablering och självförsörjning genom tidig och ändamålsenlig samhällsinformation och arbetsmarknadsinsatser.
- Resultatinriktat trygghets- och säkerhetsarbete genom samverkan med polis, Region Stockholm, näringsliv och civilsamhälle.
- Öka inskrivningsgraden i förskolan.
- Säkra kompetensförsörjningen inom förskola och omsorgsverksamheterna genom långsiktiga och riktade insatser.
- Tidiga insatser för att upptäcka barn och unga i riskzon.
- Arbeta för att fler unga med kriminell livsstil motiveras till att delta i social insatsgrupp.
- Ökade insatser för att nå invånare som utsatts för våld eller upplevt våld och hedersrelaterat våld.
- Insatser för att öka självbestämmandet och tryggheten för invånare med funktionsnedsättning i behov av stöd och insatser.
- Arbeta för att fler invånare tar del av öppenvårdsinsatser och föräldrastödjande insatser.
- Barnfamiljer prioriteras vid osäkra boendeförhållanden och behov av budget- och skuldrådgivning.
- Utveckla arbetssätt för att nå äldre i ofrivillig ensamhet.

1.2 En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Nämndens strategiska satsningar för att bidra till kommunfullmäktiges inriktningsmål under planperioden:

- Förbättra samverkan med stadsdelsområdets invånare, näringsliv och civilsamhälle.
- Utifrån en lokal miljöhandlingsplan som tas fram under 2020, utarbeta nya åtgärder inom miljö- och klimatområdet.
- Minska användningen av fossila bränslen i nämndens fordonsflotta.
- Arbeta för minskad energianvändning i nämndens lokalbestånd.
- Öka sorteringen av livsmedel i nämndens verksamheter till biologisk hantering.
- Arbeta för miljömedvetna, kemikaliesmarta och giftfria verksamheter.
- Tillgängliggöra ett tryggt och jämställt kultur- och fritidsutbudet för alla barn och unga i stadsdelsområdet.

- Tillgodose behovet av bostäder för målgrupperna äldre och personer med funktionsnedsättning och förskolelokaler.

1.3 En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Nämndens strategiska satsningar för att bidra till kommunfullmäktiges inriktningsmål under planperioden:

- Arbeta för en effektivare verksamhet genom utbildningsinsatser, fördjupade analyser och omvärldsbevakning.
- Arbeta för en långsiktigt hållbar ekonomi.
- Öka verksamheternas innovationsförmåga och genomföra fler innovationssatsningar.
- Öka graden av digitalisering inom nämndens verksamheter.
- Arbeta för ett tillåtande, tillgängligt och öppet ledarskap på alla nivåer i organisationen.
- Arbeta för en långsiktig kompetensförsörjning och kompetensutveckling samt chefsförsörjning.
- Arbeta med hållbart arbetsmiljöarbete för ökad hälsa

2 Nämndens verksamhetsområde

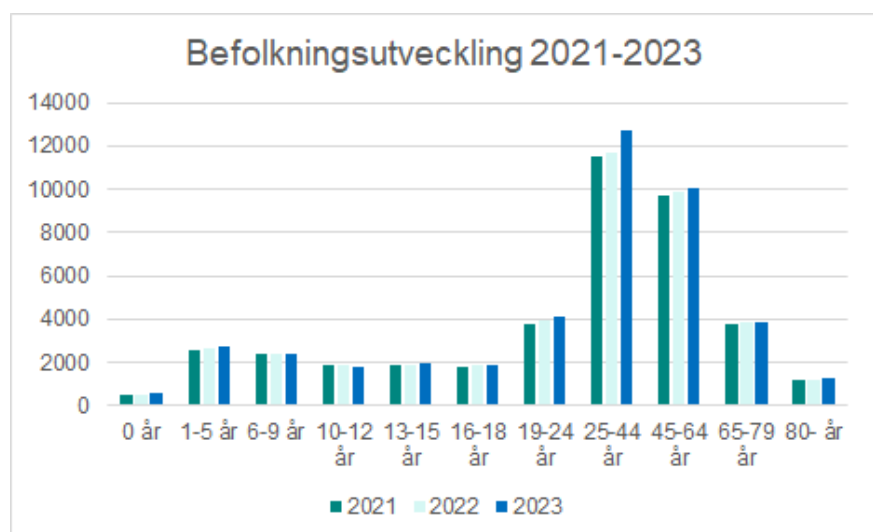
Omvärld

Det nya coronaviruset och sjukdomen Covid-19 har under kort tid inneburit en omfattande påverkan på stadsdelsnämndens verksamheter, invånare och näringsliv. Pandemin har medfört stora konsekvenser för samhället i stort och världen och kan antas ge långsiktiga konsekvenser för samhällsutvecklingen. De direkta konsekvenser som kan antas för stadsdelsnämnden under planperioden är en ökad efterfrågan på ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder. Fler konsekvenser kan antas men dessa är ännu för tidiga att förutspå. I detta ärende kommer inte dessa förändrade omvärldsförutsättningar att kommenteras ytterligare.

Demografi

Befolkningsprognoser är ett av de viktigaste underlagen för långsiktig verksamhetsplanering. Befolkningen i Spånga-Tensta stadsdelsområde beräknas öka med 2 428 personer från 2021 fram till 2023. Den största ökningen återfinns i åldersspannet 25-44 år. Antalet barn i förskoleåldern (1-5 år), barn mellan 6-19 år samt antalet äldre (över 65 år) beräknas öka marginellt fram till år 2023.

	0 år	1-5 år	6-9 år	10- 12 år	13- 15 år	16- 18 år	19- 24 år	25- 44 år	45- 64 år	65- 79 år	80- år	Total t
2021	50 4	2 60 9	2 35 9	1 85 6	1 84 9	1 81 5	3 80 7	11 53 3	9 74 4	3 75 3	1 17 8	4100 7
2022	52 0	2 62 7	2 36 2	1 83 8	1 91 6	1 84 3	3 91 6	11 69 4	9 84 9	3 82 8	1 22 8	4162 1
2023	56 2	2 74 2	2 35 6	1 83 4	1 94 5	1 89 2	4 13 9	12 72 9	10 04 8	3 88 5	1 30 3	4343 5

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning
Ekonomi

Fagerstagatan 15
Box 4066
16304 Spånga
Växel 08-50803000
Fax
spanga-tensta@stockholm.se
stockholm.se

Källa: Statistik om Stockholm, Befolkningsprognos 2019, Sweco.

Andelen personer med utländsk bakgrund i stadsdelsområdet är 59,5 procent, att jämföra med staden som helhet där andelen uppgår till 33,3 procent (Statistik om Stockholm, områdesfakta, Sweco 2018).

Trygghetsarbetet

Ett av nämndens fokusområden är trygghetsarbetet. Arbetet bedrivs inom flera verksamhetsområden och beskrivs här därför övergripande.

Den upplevda otryggheten i stadsdelsområdet är fortsatt hög. Medborgarundersökningen som genomfördes av Stockholms stad 2019 visar att kvinnor i högre utsträckning än män upplever otrygghet. En trygghetsstrategi har tagits fram i samverkan med polis, Region Stockholm, fastighetsägare, näringsidkare och Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd för att öka tryggheten i stadsdelsområdet.

Genom trygghetsinventeringar och platssamverkan kan platser som upplevs som otrygga identifieras. Trygghetsinventeringar är uppskattade inslag av invånarna och en bra samverkansform för att kunna identifiera olika problem och ansvarsområden i stadsdelsområdet.

Normalisering av narkotika ökar i stadsdelen och generellt i samhället. Tullverkets statistik visar att ett historiskt högt antal narkotikabeslag genomförts under 2019. Från 2018 till 2019 har narkotikabeslagen ökat med 33 procent. Enligt centralförbundet för alkohol och narkotikaupplysning (CAN) så befinner sig priserna för narkotika på en förhållandevis låg nivå, trots det höga antalet narkotikabeslag, något som tyder på att det finns en hög kvantitet av narkotika i samhället. I stadsdelen finns en hög tillgänglighet för narkotika och narkotikaklassade preparat som cannabis och Tramadol. Nämnden ser även en ökning av missbruk av lustgas genom alltför många fynd av lustgaspatroner i stadsdelsområdet. Nämnden ser fortsatta problem som otrygghet, nyrekrytering av unga till kriminell verksamhet och otillåten påverkan av beslutsfattare, vilket kan hänga i hop narkotikatillgängligheten. Det behövs ökat vuxennärvaro och uppsökande, relationsskapande arbete för att kunna minska den upplevda otryggheten. Behovet av att tidigt upptäcka barn och unga i riskzon är ett prioriterat område och behovet av samverkan är stort, både internt och med andra aktörer i stadsdelsområdet.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning
Ekonomi

Fagerstagatan 15
Box 4066
16304 Spånga
Växel 08-50803000
Fax
spanga-tensta@stockholm.se
stockholm.se

2.1 Förskoleverksamhet

Trender

Snittantalet för inskrivna barn i kommunal förskoleverksamhet har minskat från 1815 barn 2017 till 1795 barn 2019.

Befolkningsprognosen för antalet boende barn (1-5 år) visar ett trendbrott med ett ökande barnantal från och med 2021 och en

större ökning efter 2022. Enligt prognosen är den totala ökningen av barn ojämnt fördelad i stadsdelsområdet. Den största efterfrågan av förskoleplatser väntas i Bromsten på grund av nybyggnation.

I Spånga-Tensta var enligt senast tillgänglig statistik, december 2018, 91,5 procent av barnen (2-5 år) inskrivna i kommunal och fristående verksamhet. Inskrivningsgraden varierar mellan stadsdelarna, från 96,5 procent i Solhem till 88,2 procent i Tensta-Hjulsta. Nämnden fortsätter arbetet med olika insatser för att öka andelen inskrivna barn, fokus läggs där inskrivningsgraden är låg.

Nämnden prioriterar fortsatt arbete med att utveckla introduktionsförskolan och öppna förskolans verksamhet med fokus på de områden där inskrivningsgraden är lägre.

Introduktionsförskolans verksamhet fortsätter att utvecklas till att omfatta svenska språket för vårdnadshavare, samhällsinformation och studiehjälp. Öppna förskolans verksamhet ses över i syfte att erbjuda en mer riktad verksamhet utifrån aktuella besökares behov.

Utifrån handlingsplanen för förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare har nämnden identifierat följande övergripande utvecklingsområden: närvarande ledarskap, organisatoriska förutsättningar samt tydliga roller och ansvar. Stora pensionsavgångar och brist på kvalificerad personal gör att förvaltningen under planperioden står inför utmaningar att rekrytera både förskollärare och barnskötare samt att behålla redan anställda förskollärare. Eftersom bristen på förskollärare förväntas vara fortsatt hög bör kompetenshöjande insatser göras för barnskötare.

Trenden visar att antalet barn och pedagoger som är flerspråkiga ökar, dock finns en stor variation i stadsdelsområdet. Medarbetare som behärskar flera språk är en tillgång i undervisningen dock behövs även goda kunskaper i det svenska språket. Under planperioden genomför nämnden en språksatsning för Spånga-Tenstas kommunala förskolor. Fokus inom satsningen är kompetenshöjande insatser inom språkutvecklande arbetssätt, flerspråkighet och svenska språket kopplat till förskolans utbildning.

Förskolans utbildnings- och undervisningsuppdrag har förtydligats och definieras i läroplanen för förskolan 2018 i enlighet med 2010 års skollag. Barnkonvention stärker barns rätt till delaktighet och inflytande enligt lag. En likvärdig, jämställd utbildning i linje med agenda 2030 innebär att förskolans kompensatoriska uppdrag har vidgats genom ökat fokus på förskolans delaktighet i arbetet med tidiga insatser. Under planperioden ökar förskolan samarbetet med socialtjänsten i syfte att tidigt identifiera barn som riskerar att fara illa eller växer upp under otrygga förhållanden. Förskolan utvecklar kunskapen om våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och våldsbejakande extremism. Stor vikt läggs vid att fortsätta utveckla samverkansformer kring det förebyggande arbetet och det generella föräldrastödet.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning
Ekonomi

Fagerstagatan 15
Box 4066
16304 Spånga
Växel 08-50803000
Fax
spanga-tensta@stockholm.se
stockholm.se

Satsningen på att höja den specialpedagogiska kompetensen inom avdelning förskola med ett stödteam bestående av förskolepsykolog och specialpedagoger har gett positiv effekt i verksamheten. Likvärdigheten och kompetensen gällande enheternas arbete med barn i behov av särskilt stöd har ökat. Under planperioden fortsätter teamet erbjuda kompetensutveckling, anpassningar av arbetssätt och organisation för att på bästa sätt möta behoven. Nämnden undersöker nya samverkansmöjligheter med specialpedagogiska myndigheten (SPSM) i syfte att utveckla förskolans arbete med barn i behov av särskilt stöd.

Ekonomiska effekter

Antalet barn i förskoleåldern boende i stadsdelsområdet har under flera år tillbaka minskat i antal och samma trend gäller antalet inskrivna barn i förskolan. Enligt prognos sker dock ett trendbrott 2021 med ett ökat antal barn i förskoleåldern boende i stadsdelsområdet, vilket innebär att antalet inskrivna barn kan komma att öka. Mellan 2021 och 2022 ökar antalet med 19 barn medan det mellan 2022 och 2023 ökar med 115 barn boende i stadsdelen. Här är det viktigt att parera med personalstyrka för att ha möjlighet att ta emot fler barn och avsluta året med en budget i balans.

Inskrivningsgraden för kommunal och fristående verksamhet för barn 2-5 år är 91,5 procent vilket är bland de lägsta i staden. Arbetet med introduktionsförskola och öppen förskola behöver därför prioriteras med personal och leverans av efterfrågade aktiviteter för att introducera fler barn och föräldrar till förskolans verksamhet.

Stora pensionsavgångar och brist på utbildad personal gör att förvaltningen under planperioden står inför utmaningar att rekrytera både förskollärare och barnskötare samt att behålla redan anställda förskollärare. Eftersom bristen på förskollärare förväntas vara fortsatt hög bör kompetenshöjande insatser göras för barnskötare. Kompetenshöjande åtgärder behövs även inom det svenska språket då flerspråkighet tenderar att öka i vissa delar av stadsdelen.

Under planperioden ökar förskolan samarbetet med socialtjänsten vilket innebär att personalen behöver avvara mer tid på de utökade kontaktytor som uppstår.

Prioriteringar med åtgärder

- Öka inskrivningsgraden i förskolan genom att utveckla samverkan med interna och externa aktörer.
- Utveckla verksamheten på introduktionsförskolan med fokus på samhällsinformation, språk och studiestöd.
- Utveckla öppna förskolans verksamhet genom att undersöka målgruppens behov.
- Säkerställa förskollärarkompetens genom flera insatser så som att ta emot förskollärarstudenter, utbilda handledare, introduktions- och mentorsorganisation.

- Utveckla förskolans arbete med språk genom breda insatser.
- Utveckla förskolans kompensatoriska uppdrag med fokus på tidiga insatser och föräldrastöd genom samverkan med socialtjänst och skola.

2.2 Verksamhet för barn, kultur och fritid

Trender

Förvaltningen har under 2019 haft i uppdrag att återkomma till nämnden med förslag på driftsform, mål och inriktning för samtliga fritidsverksamheter. Syftet med översynen är att utveckla fritidsverksamheten inom Spånga-Tensta stadsdelsområde vad gäller kvalitet och verksamhetsinnehåll utifrån ett helhetsperspektiv. I mars 2020 beslutade nämnden att fritidsgårdsverksamheten läggs ut på entreprenad och att en fritidsgård kvarstår i egen regi för att stärka synergier och överbrygga stuprör mellan staden och externa aktörer.

Det långsiktiga målet är att barn och unga i Spånga-Tensta stadsdelsområde ska erbjudas en meningsfull fritid och ha tillgång till trygga och jämställda mötesplatser. Fritidsverksamheten ska främja tillit och förtroende mellan unga och mellan unga och samhället i stort samt stärka delaktighet och inflytande bland unga. Verksamheten ska skapa förutsättningar för möten mellan barn och unga från olika delar av stadsdelsområdet för att stärka integrationen.

Under planperioden ska nämndens parklekar och fritidsgårdar utveckla samverkan med vårdnadshavare i syfte att skapa delaktighet i barn och ungas fritid med fokus på de prioriterade målgrupperna. Samverkan med socialtjänsten och fältarbetare utvecklas och kompetenshöjande insatser hos personal genomförs.

Nämnden erbjuder olika kulturaktiviteter för barn och unga exempelvis dans, teater och utställningar. Under planperioden ska kulturutbudet utvecklas för att främja olika kulturer inkluderat de nationella minoriteterna. Samverkan sker med lokala kulturaktörer och civilsamhället. För att nå ut till medborgarna med information om alla aktiviteter som erbjuds året runt behöver kommunikationsinsatserna stärkas.

En utmaning är att öka antalet barn och unga i Spånga-Tensta stadsdelsområde som söker och deltar på kollo. Nämnden ska fortsätta arbeta för att öka andelen barn som deltar i kolloverksamhet från områden som är underrepresenterade samt verka för att erbjuda fler barn och unga med funktionsnedsättningar möjlighet att delta i ordinarie kolloverksamhet.

Medborgarkontoret fortsätter sitt arbete med att ge samhällsinformation för att stärka individen att öka egenmakten. I det arbetet ingår konsument-, budget- och skuldrådgivning samt bostadsvägledning till nyanlända. Målet med

bostadsvägledningen är att nyanlända själva ska hitta en mer varaktig bostad efter så kallade genomgångsbostäder som Stockholms stad tillhandahåller. För att detta arbete ska fungera, krävs det samarbete mellan förvaltningens berörda avdelningar. Förvaltningen ser ett ökat behov av informationsinsatser när det gäller internetköp- och bedrägerier, krediter och sms-lån.

Nämnden ger bidrag till föreningar som har en lokal förankring, en öppen verksamhet som riktar sig till barn alternativt arbetar för ökad jämställdhet i stadsdelsområdet i enlighet med antagna riktlinjer. Förvaltningen kommer att fortsätta att utveckla och kvalitetssäkra rutiner för arbetet med föreningsbidrag och ser gärna att det från stadens centralt tas fram ett systemstöd för processen.

Nämnden ska ha en god samverkan med föreningslivet som vilar på tydlighet och förståelse för varandras roller. Nämnden ska främja föreningslivet och den mångfald av verksamheter som olika föreningar bedriver. Uppmuntra och ge föreningslivet goda möjligheter att som självständig kraft i lokalsamhället, utveckla verksamheter och därmed bli en resurs för stadsdelsområdet.

Ekonomiska effekter

En översyn av fritidsgårdsverksamheterna har gjorts under 2019 med syfte att höja kvalitén och verksamhetsinnehållet utifrån ett helhetsperspektiv. I mars 2020 beslutade nämnden att fritidsgårdsverksamheten läggs ut på entreprenad, en fritidsgård kvarstår dock i egen regi.

Projektet TechTensta finansieras år 2017-2020 av medel från den sociala investeringsfonden. En utvärdering av verksamhet och finansiering görs under år 2020 för att ge underlag för beslut om hur verksamheten ska bedrivas efter projektperiodens slut.

Prioriteringar med åtgärder

- Öka besöksantalet av de prioriterade målgrupperna flickor, nyanlända, hbtq- personer och personer med funktionsnedsättning genom fortsatt arbetet med kvalitetsutveckling.
- Öka kvaliteten i verksamheten genom att utveckla samverkan mellan olika aktörer såsom skola, socialtjänst, polis, civilsamhälle och vårdnadshavare.
- Öka antalet barn och unga som deltar i kolloverksamhet genom fortsatta sprida information om kollo, fokus på barn och unga från områden som är underrepresenterade.
- Bostadsvägledningen till nyanlända genom samverkan inom förvaltningen.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning
Ekonomi

Fagerstagatan 15
Box 4066
16304 Spånga
Växel 08-50803000
Fax
spanga-tensta@stockholm.se
stockholm.se

2.3 Äldreomsorg

Trender

I samband med införandet av det nya sociala systemet, Esset,

kommer det behovsriktade och systematiska arbetssättet IBIC, individens behov i centrum, införas inom äldreomsorgens myndighetsutövning. Det kommer krävas utbildning i det nya arbetssättet och resurser för införandet.

Enligt Swecos befolkningsprognos ökar antalet äldre personer de kommande åren. Utvecklingen förutsätter en god framförhållning och planering för att möta upp behoven av exempelvis hemtjänst och vård- och omsorgsboende. I samverkan med övriga stadsdelsnämnder i region västerort har en äldreboendeplan med analyser och bedömningar av behovet av äldreomsorgsboenden under de kommande åren tagits fram. Nämndens bedömning är att det finns ett ökat behov av boende för äldre med psykisk ohälsa, dubbeldiagnoser som till exempel psykisk ohälsa i kombination med missbruk, samt för personer i hemlöshet med eller utan missbruk, men med ett visst behov av hemtjänstinsatser. Nämnden ser därför ett behov av att se över befattningar inom hemtjänsten och uppdelningen mellan service och omsorg i och med en ökning av målgruppen äldre med psykisk ohälsa och missbruk.

Nämnden ser också att andelen äldre med traumatiska upplevelser och neuropsykiatriska diagnoser ökar.

Bedömningen är att behovet av äldreomsorg börjar i tidigare ålder bland invånare i Tensta/Hjulsta jämfört med Spånga. I Spånga ökar dock demensrelaterade sjukdomar och behov av vård- och omsorgsboenden. Antalet äldre omsorgstagare med demenssjukdom ökar inom stadsdelsområdet medan antalet äldreomsorgstagare med somatiska besvär minskar. Detta ses som en följd av att befolkningen generellt sett är friskare i högre åldrar bland annat på grund av den medicinska och tekniska utvecklingen. Arbetet med förebyggande och uppsökande verksamheter ska fortsätta att stärkas bland annat genom att främja nya innovativa arbetssätt, såsom tjänstedesign. Verksamheterna ska vara trygghetskapande, förebyggande och hälsofrämjande för att motverka isolering bidra till att insatser från äldreomsorgen senareläggs.

Hemtjänsten står inför stora utmaningar och behöver utvecklas för att säkerställa en god omsorg för en växande målgrupp, med hög kvalitet som skapar trygghet för de äldre. Behovet omfattar bland annat kompetensutveckling och utveckling av digital teknik. Digitala hjälpmedel kan bidra till ökad trygghet, självständighet och därmed en ökad livskvalitet för den äldre.

LUS- lagen om utskrivning

Införandet av lagen om samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och vården (LUS) kommer troligtvis innebära ökade insatser inom hemtjänst, korttidsboende och vård- och omsorgsboende. Antalet dagar för utskrivning från sjukhus ska minska från fem dagar i dagsläget till tre dagar och så småningom 1, 3 dagar. Detta oavsett om det är vardag eller helgdag. Att antalet dagar minskas innebär att samverkan med slutenvården, primärvården och rehab

måste förbättra. Detta ställer krav på verksamheterna inom region och kommun att hitta arbetssätt för planering och samverkan i samband med att enskild skrivs ut från sjukhuset. I och med att utskrivningen från slutenvård även kommer att ske under helgdagar, i kombination med att trygghetsjourens uppdrag gällande arbetsledning kommer att ändras, behöver nämnden ändra sitt arbetssätt. Troligtvis kommer detta leda till högre belastning hos beställarenheten.

Även den kommunala hemtjänsten kan komma att påverkas då nämnden har det yttersta ansvaret för att den enskilde får den hjälp den behöver. Det pågår samtidigt en utredning på uppdrag av regeringen kring god och nära vård. Syftet är att stödja regionen, berörda myndigheter och organisationer i arbetet med att samordna och utveckla en modern jämlik, tillgänglig och effektiv hälso- och sjukvård med fokus på primärvården. Utgångspunkten är att primärvården ska utgöra basen för enskildes hälso- och sjukvård och fokus är att stärka hälsan, inte bara behandla sjukdom. Huvudbetänkandet kommer i mars 2020. Nämnden ser att denna utredning kan komma att ytterligare påverka samverkan med primärvården.

Tryggt mottagande i hemmet

Arbetsmetoden "Tryggt mottagande i hemmet" där ett team med två undersköterskor har mött upp den äldre i hemmet i samband med utskrivning från sjukhuset, ska fortsätta utvecklas. Arbetsmetoden innebär att den äldre erbjuds ett individanpassat intensivt stöd och samordning i samarbete med den äldres hemtjänstutförare under cirka två veckor efter utskrivning. Arbetsmetoden har varit uppskattat av de äldre och deras anhöriga och har även bidragit till kompetensutveckling av personalen.

Ofrivillig ensamhet är en riskfaktor för psykisk ohälsa, och risken för social isolering ökar med stigande ålder. Träffpunkterna kommer att fortsätta arbeta förebyggande och uppsökande för att för att minska den ofrivilliga ensamheten bland äldre invånare.

Nämnden ser möjligheter att utveckla och införa välfärdsteknik inom äldreomsorgens olika verksamheter genom att exempelvis förenkla tillsynsbesöken genom införande av digitala lösningar. Välfärdsteknik och digitalisering ökar den enskildes självständighet, trygghet, välmående och självbestämmande. Innovativa och effektiva arbetssätt behöver utvecklas, exempelvis genom metoden tjänstedesign.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning Ekonomi

Fagerstagatan 15
Box 4066
16304 Spånga
Växel 08-50803000
Fax
spanga-tensta@stockholm.se
stockholm.se

Kompetensförsörjning

Nämnden ser fortsatta utmaningar kring kompetensförsörjningen inom verksamhetsområdet. En fortsatt utmaning gäller rekrytering av personal som har både flerspråkig kompetens och goda kunskaper i svenska språket. Goda kunskaper i det svenska språket krävs för att möta kraven på dokumentation, kommunikation och kompetensutveckling. Behovet av flerspråkig kompetens har en

tydlig koppling till demografin i stadsdelsområdet där en stor andel av befolkningen har utländsk bakgrund. En ytterligare utmaning gäller kommande pensionsavgångar inom verksamheterna och bedömningen är att det kommer att finnas svårigheter med att ersätta den samlade erfarenhet som dessa medarbetare besitter. Omfattande kompetensutveckling för medarbetare inom äldreomsorgen krävs inom området psykisk ohälsa, posttraumatiskt stressyndrom samt neuropsykiatri utöver andra geriatriska sjukdomar.

Ekonomiska effekter

Kostnaderna för insatser inom äldreomsorgen har de tre senaste åren minskat med hänsyn tagen till prisökningar. Antalet personer med insatsen hemtjänst i ordinärt boende har minskat med 12,4 personer mellan 2017 och 2018, men under 2019 ökade det i genomsnitt med 7,9 personer jämfört med föregående år. Hemtjänst i servicehus har minskat kontinuerligt sedan 2017 där antal personer i servicehus minskat med 15,2 personer sedan 2017.

Platser inom vård- och omsorgsboenden har minskat med totalt 8,6 platser sedan 2017. Fördelningen av antalet platser med somatisk inriktning och demensinriktning har förändrats, platser med somatisk inriktning har minskat och platser med demensinriktning har ökat. Från och med år 2021 förväntas antal äldre inom stadsdelsområdet att öka i åldersgrupperna 65-79 år och 80 år och äldre, enligt Swecos prognos ökar andelen äldre med 257 personer år 2021-2023. Detta kommer sannolikt att medföra kostnadsökningar både för insatser inom hemtjänst och platser på vård- och omsorgsboenden.

Införandet av lagen om utskrivning från slutenvården (LUS) från 2018 kan medföra ökade kostnader inom hemtjänst samt ökning av korttidsplaceringar och placeringar på vård- och omsorgsboenden. En ny överenskommelse trädde i kraft 1 januari 2020 och innebär en ny modell för kommunens betalningsansvar.

Projektet "Tryggt mottagande i hemmet" som bedrivits under år 2018 kan ha bidragit till att kostnaderna för korttidsvård har minskat mellan år 2017 och 2018 med 1,3 mnkr. Det är dock för tidigt att koppla de lägre kostnaderna till enbart effekter av projektet. Nämnden har under början av 2020 beviljats 0,5 mnkr för fortsatt arbete med "Tryggt mottagande i hemmet".

Inom äldreomsorgen finns behov av kompetensutveckling utifrån nya och förändrade behov hos målgrupperna. Exempel på områden är demens och geriatriska sjukdomar, neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, psykisk ohälsa och posttraumatiskt stressyndrom samt digitalisering. Detta medför ökade kostnader för nämnden.

Prioriteringar med åtgärder

- Öka kompetensen genom att utbilda samtliga medarbetare

inom områdena neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, psykisk ohälsa och posttraumatiskt stressyndrom för att öka tryggheten och ge en kvalitativ äldreomsorg.

- Effektivisera och utveckla äldreomsorgen genom innovativa lösningar som tjänstedesign.
- Minska ofrivillig ensamhet och öka social gemenskap genom aktiviteter såsom matlyftet.
- Ökad samverkan med Region Stockholm utifrån LUS

2.4 Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Trender

Befolkningen i stadsdelsområdet beräknas öka med 2428 personer fram till 2023. En ökad befolkning medför en ökning av personer i behov av stöd och insatser på grund av funktionsnedsättningar. Nämnden samarbetar med övriga nämnder i region västerort för att upprätta en boendeplan för boende med särskild service för målgrupperna funktionsnedsättning och psykisk ohälsa. I regionens boendeplan som avser perioden 2020-2030 är den samlade bedömningen att det finns ett stort underskott av bostäder med särskild service fram till 2030. Flera av regionens pågående projekt är försenade vilket innebär svårigheter med att tillgodose behovet av bostäder med särskild service för målgruppen. Underskottet av bostäder med särskild service leder till kostsamma placeringar som inte är upphandlade enligt lagen om valfrihet (LOV). Nämnden har uppskattat att majoriteten av de individer som är externt placerade skulle kunna placeras inom LOV om det fanns boende med särskild service att tillgå. Särskilda utmaningar finns kring kostsamma och resurskrävande placeringar för individer med utåtagerande och/eller självskadebeteende.

Nämnden ser en fortsatt hög andel individer i alla åldrar med psykisk ohälsa och/eller neuropsykiatriska funktionsnedsättningar i stadsdelsområdet. Individer som förekommer hos socialtjänsten har ofta komplexa behov som kräver insatser från flera av nämndens verksamhetsområden. Det kan handla om individer eller hela familjer som har neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, psykisk ohälsa, missbruk och försörjningsproblematik. Komplexiteten i målgruppen medför ökade krav på preventiva insatser för att förebygga ohälsa hos de enskilda, åtgärder för att undvika kostsamma externa placeringar och ökade krav på kompetensutveckling hos verksamheternas medarbetare för att kunna möta behoven. Det medför även ökade krav på samverkan med exempelvis skolor och särskolor, habiliteringen, psykiatrin samt mellan beställare, utförare och enheter inom förvaltningen.

Det finns fortsatta utmaningar kring kompetensförsörjningen inom verksamhetsområdet. En fortsatt utmaning gäller rekrytering av personal som har både flerspråkig kompetens och goda kunskaper i

svenska språket. Goda kunskaper i det svenska språket krävs för att möta kraven på dokumentation, kommunikation och kompetensutveckling. Behovet av flerspråkig kompetens har en tydlig koppling till demografin i stadsdelsområdet där en stor andel av befolkningen har utländsk bakgrund.

En annan utmaning gäller kommande pensionsavgångar inom verksamheterna. Nämnden bedömer att det kommer att finnas svårigheter med att ersätta den samlade erfarenhet som dessa medarbetare besitter. Ett övergripande behov i nämndens kompetensförsörjning är att göra det mer attraktivt att arbeta inom området funktionsnedsättning. Nämnden bedömer att ett sätt att höja statusen på yrkena är att verka för att samtliga medarbetare inom utförarverksamheterna har en grundläggande stödassistentutbildning med möjlighet till vidareutbildning till stödpedagog. Nämnden ser också ett behov av att medarbetare ska kunna validera lång erfarenhet till titeln stödpedagog.

Nämnden behöver utveckla och stärka samverkan med olika aktörer så som Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Arbetsmarknadsförvaltningen för att möjliggöra att fler personer med funktionsnedsättning närmar sig den ordinarie arbetsmarknaden, antingen i praktik eller i arbete.

För att tillvarata möjligheterna med den digitala utvecklingen behöver nämnden fortsätta att bevaka IT-området och identifiera digitala verktyg som är lämpade att använda i verksamheterna. Nämnden anser att det är viktigt att verksamheterna är representerade i upphandlingar av digitala hjälpmedel för att redan i upphandlingsskedet säkerställa att hjälpmedlen är kompatibla och anpassade till verksamheternas förutsättningar. Nämnden ser vidare positivt på att staden genomför innovationsupphandlingar.

Regeringen har genomfört en översyn av LSS-lagstiftningen och assistansersättningen men det är ännu inte klart hur de kommande förändringarna kommer att påverka kostnadsutvecklingen för insatsen personlig assistans och verksamhetsområdet i stort. Nämnden ser ett behov av att fortsätta utveckla samverkan med Försäkringskassan för att underlätta utredningsprocessen för den enskilde som beviljas personlig assistans.

Under perioden kommer införandet av projekt modernisering av sociala system genomföras. Införandet kommer initialt innebära en ökad arbetsbelastning på beställarenheterna då handläggarna kommer att arbeta i de gamla och de nya systemen parallellt.

Ekonomiska effekter

Kostnaden för de två mest kostsamma insatserna inom verksamhetsområdet, daglig verksamhet och bostäder med särskild service inom LSS, har de senaste tre åren ökat inom Spånga-Tensta, liksom för Stockholms stad totalt sett. Mellan år 2017 och 2019 ökade kostnaden för daglig verksamhet med knappt 11 procent,

trots att kostnaden minskade med två procent mellan år 2018 och 2019. För insatsen bostäder med särskild service inom LSS har kostnaderna ökat med cirka fyra procent under samma treårsperiod. Ökningen beror till största delen på en högre andel externa placeringar, men också på att fler individer beviljats insatsen. Antalet brukare med högre nivåer och krav på dubbelbemanning är fler vilket medför högre kostnader, men stadsdelsnämnden får också kompensation till viss del för de mest kostsamma placeringarna via särskild redovisning.

Insatserna för barn och unga gällande tillsyn och boende inom LSS ökar också inom Spånga-Tensta, till skillnad från Stockholms stad totalt sett. Med den rådande trenden och målet för staden om att fler ska få möjligheter till sysselsättning och arbete förväntas fortsätta kostnadsökningar både för daglig verksamhet och bostäder med särskild service inom LSS.

Kostnaden för personlig assistans inom LSS fortsätter att öka som en följd av Försäkringskassans restriktivare bedömningar, och på grund av att brukarna väljer externa utförare i allt högre grad.

Prioriteringar med åtgärder

- Möjliggöra att fler personer med funktionsnedsättningar kommer i arbete eller praktik på den ordinarie arbetsmarknaden genom ökad samverkan och metoden Supported Employment
- Nya innovativa arbetssätt för att möta förändringar i målgruppen och effektivisera verksamheterna genom tjänstedesign
- Tillgodose behov av grupp- och servicebostäder genom samverkan med byggbolag om nybyggnation.

2.5 Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri

Trender

Modernisering sociala system

Under perioden kommer införandet av projekt modernisering av sociala system genomföras. Införandet kommer initialt innebära en ökad arbetsbelastning i verksamheterna då handläggarna kommer att arbeta i de gamla och de nya systemen parallellt.

Barn och unga

Nämnden ser en ökad komplexitet i ärenden där personer har behov av stöd från flera enheter och andra aktörer. Fler söker stöd och insatser för barn och ungdom med anledning av beteendeproblem, psykisk ohälsa, kriminalitet och neuropsykiatriska diagnoser. I BUS-samverkan har det framkommit att region Stockholm ser en ökning av barn med neuropsykiatriska diagnoser och ska presentera statistik på detta. Andelen inkomna orosanmälningar, även i pågående ärenden ökar och bedömningen är att det kommer fortsätta att öka. Även ansökning om vård enligt LVU har ökat och

beror troligtvis på anmälningsgraden och komplexiteten i ärendena. Nämnden uppmärksammar att det finns en efterfrågan på behandlingsskolor och många familjer vänder sig till socialtjänsten för att få hjälp att tillgodose barn och ungdomar med stora behovs skolgång.

En bra och fungerande skolgång är en skyddsfaktor för barn och unga och ökad samverkan behövs med utbildningsnämnden samt med skolorna i stadsdelsområdet i syfte att förbättra skolresultaten för att fler unga ska uppnå gymnasiebehörighet och välja rätt väg till arbete. Behovet av skolsociala team i stadsdelsområdets skolor bedöms som högt och är ett bra och preventivt arbetssätt för att förebygga att ungdomar hoppar av skolan. Nämnden bedömer att antalet unga utan arbete eller sysselsättning (UVAS) fortsätter att vara högt i stadsdelsområdet. UVAS inkluderar olika grupper av unga i åldern 18-29, men en gemensam nämnare är att de ofta kommer från socioekonomiska svaga familjer. Nämnden fortsätter därför arbetet med att nå ungdomar i stadsdelsområdet för att fånga upp de som riskerar att vara sig studera eller ha någon sysselsättning.

Insatser för integration behöver prioriteras tidigt genom exempelvis samhällsinformation redan i förskola och skola samt genom ökat samarbete med förskola/skola för att tidigt identifiera barn som riskerar att fara illa eller växer upp under otrygga förhållanden, bland annat genom stärkt tidigt stöd i samverkan (STIS). Komplexiteten i arbetet med nyanlända är stor och visar sig genom ökat behov av stöd och insatser till familjer med anknytningsproblematik. För ensamkommande asylsökande barn behöver behov av utbildning, arbete och bostad tillgodoses.

Unga i stadsdelsområdet är särskilt utsatta bland annat på grund av ökad otrygghet och hedersproblematik. Nämnden ser en trend med ökat antal anmälningar avseende barn och unga samt ett ökat inflöde av unga vuxna med missbruk. Våld, kriminalitet och narkotika förekommer redan i tidig ålder. Inom de förebyggande verksamheterna har det kommit till kännedom att unga flickor används som lockbete för kriminella aktiviteter. Förebyggande tidiga insatser är viktig för att komma tillrätta med problemen, ett exempel är arbetssättet MVP (mentorer i våldsprevention). MVP ska implementeras i samtliga högstadieskolor i stadsdelen och bedömningen är att detta ska leda till att våldet minskar.

I stadsdelsområdet är våldsbejakande extremism närvarande. Nämnden prognostiserar ett inflöde av ärenden, både vuxna och barn och unga, rörande hemvändare från konfliktområden. Detta innebär behov av kompetensutveckling hos socialsekreterare och fältassistenter samt anpassade arbetssätt för att tidigt upptäcka och därefter hantera ärenden där våldsbejakande extremism förekommer, exempelvis möjliggöra att byta miljö genom flytt. Samverkan mellan förvaltningar, myndigheter och organisationer

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning
Ekonomi

Fagerstagatan 15
Box 4066
16304 Spånga
Växel 08-50803000
Fax
spanga-tensta@stockholm.se
stockholm.se

behöver öka.

Vuxna missbruk

Inom beroendevården ökar kostnaden för förlängda avgiftningar då Region Stockholm avslutar vården med hänvisning till att det inte finns medicinska behov att fortsätta avgiftningen trots att personen inte är helt avgiftad. Detta leder till placeringar av kommunen med förlängd avgiftning för att säkerställa att placering på behandlingshem eller annat drogfritt boende kan fullföljas, något som nämnden bedömer kommer fortsätta öka. Under 2019 ökade antalet beslut enligt LVM från noll personer 2018 till nio personer 2019. Ansökningarna för LVM bedöms ligga kvar på samma höga nivå, vilket innebär att kostnaderna för LVM-vården fortsätter att vara höga.

Samsjuklighet, missbruk och boende försvårar för den enskilde att arbeta med sin drogfrihet. Majoriteten av de som är aktuella inom beroendevården saknar en stabil boendesituation, och för gruppen unga vuxna försvårar även trångboddheten.

Tullverket gjorde under 2019 höga beslag på opiaten Tramadol och utifrån det gör nämnden bedömningen att missbruket av substansen kommer vara fortsatt högt.

Socialpsykiatri

Nämnden ser en fortsatt hög andel individer med psykisk ohälsa och/eller neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Nämnden bedömer att det går att se som en konsekvens av olika lokala och samhällsliga trender; ett ökande antal personer som får neuropsykiatriska diagnoser, ökande psykisk ohälsa i samhället, befolkningsutvecklingen i stadsdelsområdet och demografiska faktorer som kopplas till framförallt de utsatta delarna i området. Nämnden ser också en fortsatt komplexitet i socialtjänstens ärenden där personer har behov av insatser från olika områden inom socialtjänsten med anledning av samtidig psykisk ohälsa, missbruk och neuropsykiatriska diagnoser. Personer med psykisk ohälsa kan även tillhöra personkretsen för LSS, vilket ökar komplexiteten i ärendena inom socialpsykiatrin.

Inom delar av området ser nämnden att det i hög utsträckning finns personer som lider av posttraumatiskt stressyndrom (PTSD) samt en fortsatt en ökning av individer med osäker boendesituation eller hemlöshet. Nämnden bedömer att det finns ett stort mörkertal avseende vuxna med psykisk ohälsa i stadsdelsområdet. Nämndens uppsökande och preventiva arbete behöver fortsätta att utvecklas för att kunna ge rätt anpassat stöd i ett tidigt skede till personer med psykisk ohälsa. Nämndens nya enhet Innovation och prevention, som samlar olika funktioner som arbetar preventivt mot målgruppen, har ett viktigt uppdrag i arbetet att utveckla efterfrågade insatser i syfte att bryta isolering och att förbättra den psykiska och fysiska hälsan. Nämnden behöver även fortsätta att utveckla samverkan med föreningar och organisationer som arbetar

mot målgruppen samt med Järva psykiatri, habiliteringscenter Järva och primärvårdens första linjeverksamhet.

Under 2020 kommer staden genomföra en ny inventering av målgruppen inom socialpsykiatri. Då det var flera år sedan den senaste inventeringen gjordes bedömer nämnden att de nya underlagen kommer att visa att målgruppen har, och håller på, att förändras. Förändringen innebär att det är fler yngre personer som omfattas av insatser inom socialpsykiatri och att de i högre utsträckning än de äldre i målgruppen söker stöd på grund av neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och samsjuklighet med inslag av missbruksproblematik. Målgruppsinventeringen kommer ge nämnden underlag för att anpassa verksamheterna efter de förändringar som håller på att ske. Bland annat behöver nämnden utveckla arbetsinriktningen inom sysselsättningsverksamheterna så att de är bättre anpassade till den yngre målgruppen som är i arbetsför ålder.

Under perioden kommer effekterna av förändringarna i lagen om samverkan vid utskrivning från slutenvård (LUS) att få genomslag i verksamheterna. Det innebär ökade krav på förändrade arbetsätt hos både beställare och utförare för att snabbare ge ett tryggt och samordnat stöd till utskrivningsklara personer. Det ställer också krav på en utökad samverkan med Region Stockholm. Primär- och slutenvården är hårt belastade och nämnden ser att det finns stora utmaningar i att upprätthålla en fungerande samverkan.

Med anledning av införandet av LUS ser nämnden även att behovet av boende med särskild service och korttidsplatser för målgruppen kommer att öka. Då det finns ett stort underskott av båda boendeformerna är det prioriterat att de projekt som är planerade färdigställs. Nämnden ser också att den höga belastningen på primär- och slutenvården leder till konsekvenser för nämnden i form av en ökad efterfrågan på de mest omfattande insatserna i form av boendeplaceringar.

Hemlöshet/vräkningsförebyggande

Bostadsfrågan är den enskilt största frågan inom socialtjänsten. Under planperioden ser nämnden fortsatt problem med bostadsbrist, trångboddhet och hemlöshet. Det vräkningsförebyggande är tids- och resurskrävande utifrån den demografin som finns i Tensta och Hjulsta med en stor andel nyanlända som har språkproblem och ofta inga kunskaper om hur det svenska samhället fungerar. Det vräkningsförebyggande arbetet behöver därför fortsätta att utvecklas för att möta behovet.

Nämnden ser också att det finns ett ökat behov av tillfälliga boendeinsatser som fler träningslägenheter, försökslägenheter och tillfälliga boenden i stadens regi samt av stadigvarande boendelösningar i hela landet. Långvarig hemlöshet hos bland annat barnfamiljer leder till att behov av andra insatser uppstår.

Förändringar i lag kring otillåten andrahandsuthyrning kan komma att leda till nya arbetsätt och ökade kostnader för socialtjänsten.

Genom avvecklingen av SHIS-boendet på Elinborgsbacken under våren 2020 riskerar ungefär 51 barnfamiljer att bli bostadslösa.

Våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck
Nämnden bedömer att behovet av stöd och insatser avseende behandling för både våldsutsatta och våldsutövare kommer att öka. Informationskampanjer, utbildningar och en ökad medvetenhet i samhället rörande våld i nära relationer kommer innebära ett högre tryck på relationsvårdsteamet (RVT) och relationsvårdscentrum väst (RVC). Arbetet fortsätter med att upptäcka och ge medarbetare verktyg i arbetet mot våld och förtryck i nära relationer. Arbetet med våldsutövare behöver utvecklas och intensifieras gällande utredningsmetoder och mallar.

Relationsvårdsteamet (RVT) ser en ökad trend i att fler vuxna som aktualiseras på enheten har varit aktuella inom socialtjänsten som barn. Ett uppdrag från socialförvaltningen om att även erbjuda insatser för barn som bevittnat våld kan innebära ökade kostnader och behov av rekrytering.

Kompetensutveckling

Behov av kompetensutveckling finns inom områdena samsjuklighet med psykisk ohälsa och missbruksproblem, utåtagerande beteende, lågaffektivt bemötande, posttraumatiskt stressyndrom och motiverande intervju MI. Hedersrelaterat

Arbetet med den lokala handlingsplanen för att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare och biståndshandläggare har gett resultat och nämnden ser nu en minskad personalomsättning och en minskad användning av konsulter. Korttidssjukfrånvaron är fortfarande hög men har stagnerat. Fokus är fortsättningsvis att behålla personal, optimera samverkan samt utveckla och pröva effektiva och innovativa arbetsätt. Nämnden fortsätter arbetet med att kompetensutveckla befintlig personal och introducera nyanställda. Nämnden ser vidare att introduktionsutbildningen för handläggare skulle kunna följas av en vidareutbildning, exempelvis inom systemteori. Möjlighet till vidareutbildning för erfaren personal är ett sätt för att fortsätta vara en attraktiv arbetsgivare och behålla personalen.

En stor andel av medarbetarna är nyexaminerade och i början av sitt arbetsliv. De hanterar komplexa ärenden och individer med multiproblematik. Arbetssituationen är psykisk påfrestande och risk för hot och våld i arbetet förekommer i allt större utsträckning.

Nämnden uppmärksammar detta genom det systematiska arbetsmiljöarbetet. Genom lyfta frågan har man sett en ökning av antalet anmälningar i IA.

Ekonomiska effekter

Komplexa ärenden leder till ökade kostnader inom socialtjänsten.

Det ställer högre krav på socialsekreterarna varpå nämndens kostnader för utbildning och kompetensutveckling är hög. Bostadsbrist och hemlöshet skapar ökade kostnader för alla olika typer av boendeinsatser. I samband med långvarig hemlöshet hos barnfamiljer uppstår behov och därmed kostnader för andra insatser då barn far illa. Här ska särskilt nämnas ensamkommande barn som de kommande åren är unga vuxna i behov av bostäder. Vidare syns ett ökat behov av insatser för personer som utsatts för våld och förtryck i nära relationer samt för personer som involverats i våldsbejakande extremism.

Behovet av familjehem är större än utbudet samt att rekrytering och utbildning av familjehem tar tid. Detta medför stora ökade kostnader för köpta familjehem samt långa jourhemsplaceringar. Implementeringen av insatsen att erbjuda studiestöd till familjehem kan medföra ökade kostnader inom familjevården.

Nyanlända ökar behovet av service och insatser på alla områden inom individ- och familjeomsorgen. Här bör särskilt nämnas kostnader för öppenvård samt placeringar inom barn och ungdom. Satsningar på främjande och förebyggande åtgärder behövs. Andel ensamkommande barn som fyller 18 år ökar. Lägre schablonersättning från Migrationsverket, kostsamma placeringar utifrån komplicerad problematik påverkar kostnadsutvecklingen. Kostnader för stöd och insatser för de unga individerna kan komma att överstiga återsökningen av kostnader för vård, uppehälle och hyra.

Behovet av sociala insatsgrupper ålder 19-29 år är fortsatt hög vilket innebär att kostnaderna för insatsen kan komma att öka, verksamheten finansieras 2020 av medel från socialförvaltningen. Förändringar i lagstiftning, avseende spelmissbruk, eventuella förändringar av socialtjänstlagen samt kring otillåten andrahandsuthyrning, och att barnkonventionen blir svensk lag kan medföra ökade kostnader för socialtjänsten.

Kostnaden för insatserna sysselsättning och boendestöd inom socialpsykiatrin har fortsatt att öka de senaste tre åren, med 38 respektive 33 procent. Boendestödkostnaden ökar framför allt på grund av kostnader i extern regi och underskott hos den interna utföraren som inte kunnat nå en budget i balans med en oförändrad ersättningsnivå. Verksamheten arbetar därför med att öka utförandegraden. Sysselsättningen har varit mer kostsam för stadsdelsnämnden på grund av uteblivna stimulansmedel och en minskning av antalet brukare i egen regi med 21 procent sedan 2017. Den interna utföraren planerar för att samarbeta med daglig verksamhet inom LSS både gällande lokaler och till viss del personal, allt för en ökad flexibilitet och anpassning till brukarnas behov.

Behovet av stödboenden har däremot minskat vilket inneburit kostnader för tomma lägenheter och en kostnadsökning om 32

procent sedan 2017. Beslut är fattat om en evakuering av stödboendet i egen regi, som konsekvens av att förvaltningshuset flyttar in i lokalerna. Detta innebär initialt både flyttkostnader och uteblivna hyresintäkter, men också så småningom högre hyror i de nyrenoverade lokalerna som verksamheten flyttar till. Merparten av stödboendets hyreskostnader förväntas täckas av hyresintäkter från hyresgästerna, men vissa gemensamhetsytor och personallokaler kommer stadsdelen att fortsätta bekosta. Prisförhandlingar pågår med Micasa. Det planeras för andra boendeformer på övriga våningsplan i samma hus, beslut är dock ännu inte fattat kring vilka.

Prioriteringar med åtgärder

- Bibehålla kompetens genom att arbeta med arbetsmiljö, kompetensutveckling och innovation.
- Barn och unga som lever i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd prioriteras till feriejobb
- Arbeta för att förhindra rekrytering till kriminalitet och våldsbejakande extremism genom samverkan med polismyndigheten.
- Upptäcka och förebygga våld och förtryck i nära relationer genom kompetensutveckling.
- Utveckla mötesplatserna samt öka brukarorganisationernas delaktighet och närvaro på mötesplatserna för personer med psykisk ohälsa.
- Ge ett tryggt och samordnat stöd till personer som skrivs ut från slutenvården genom samverkan med region Stockholm.

2.6 Stadsmiljöverksamhet

Trender

Stadsdelsområdet är under expansion med förtätning och utveckling av infrastruktur. Vid Ledinge byggs ett nytt kvarter, Bromstensstaden planeras att byggas inom de närmaste åren och Tensta Terrassen planeras påbörjas under 2020. Det här gör initialt att tillgängliga grönområden och parkmark kommer att minska vilket medför högre slitage på övriga gröna ytor. Högre slitage innebär en högre driftkostnad och ökade krav på insatser för att hålla ytorna i bra skick.

Stadsdelsförvaltningen har ansökt om investeringsmedel från Trafikkontoret för projekt som upprustning av Nydalsparken med fokus på plaskdammen, en total omformning och upprustning av Palmérsparken, Skateparken i Tenstadalen med möjligheter till rörelse och möten, upprustning av Uppgårdsparken och upprustning av Spånga Bys bollplan med nya hållbara markunderlag på sportytan.

Andra typer av upprustningar inom projektet Grönare Stockholm kommer under perioden att utföras bland annat i Tenstadalen och en ny lekpark i Hidingehöjden i Hjulsta kommer anläggas.

Under 2020 slutförs arbetet med en ny parkplan som kommer att ge riktning om hur parkerna i stadsdelsområdet ska utvecklas. Parkplanen ligger också till grund och ger inriktning för åtgärder och skötsel av parkmark. Dessutom utgör parkplanen underlag för upphandling av ny driftentreprenad för markskötsel. Ny driftentreprenad har startdatum under 2021.

Tenstadalens dagvattenpark är ett projekt under planering i samarbete med Stockholms vatten och avfall, miljöförvaltningen, idrottsförvaltningen och exploateringskontoret. Det omfattar byggande av dagvattendammar för att förbättra vattenkvaliteten i Bällstaån samt avleda vatten i samband med skyfall. Projektet prognostiseras i dagsläget färdigställas 2024.

Nämnden har beviljats trygghetsmedel för projektet trafik hinder Järva. Inom Järva förekommer en omfattande problematik med otillåten fordonstrafik samt olovligt parkerade fordon på gångstråk, torgytor, i parker och naturområden. Befintliga bommarna är idag försedda med enklare låsanordningar men det förekommer stor skadegörelse på både bommar och låscylindrar. Detta bidrar till höga driftkostnader, både för staden och berörda fastighetsägare. Under planperioden planeras samtliga av stadsdelsförvaltningens bommar att utrustas med ett nytt digitalt låssystem.

Smart och uppkopplad belysning är ett delprojekt i Stockholm smart stad. Stadsledningskontoret driver projektet med Spånga-Tensta som pilotområde. Syftet med projektet är trygghetskapande och elbesparande åtgärder med innovativa tekniska lösningar. Information om exempelvis väder och väglag samt annan trygghetsrelaterad infrastruktur utgör grunden i de tekniska lösningarna.

Byggandet av bland annat Bromstenstaden i Bromstens industriområde, och andra stadsbyggnadsprojekt, medför ökad nedskräpning i området och kan leda till ökad möjlighet för olovliga bosättningar i stadsdelsområdet. Många inblandade aktörer som bland annat privata markägare, exploateringskontoret, trafikkontoret och polisen gör avhysning av bosättningarna till en komplex fråga. Ökad samverkan bland berörda krävs för att arbetet ska fungera.

Ekonomiska effekter

Ökad exploatering av stadsdelsområdets grönområden ökar driftkostnaderna för att hålla ytorna i bra skick. Arbeta med att hålla stadsdelsområdet ren och hel för att öka den upplevda tryggheten är fortsatt prioriterat och medför kostnader i driftbudgeten. Nytt avtal med en ny entreprenör kan medföra förändrade kostnader.

Prioriteringar med åtgärder

- Påbörja arbetet med stadsdelsområdets nya parkplaner genom att ge inriktning för åtgärder, utveckling och skötsel av parkmark.
- Öka medborgarnas delaktighet i utformningen av

stadsdelsområdets parkmiljöer. Detta sker bland annat genom medborgardialoger, trygghetsvandringar, medborgarförslag och medborgarenkäter.

- Motverka olovlig fordonstrafik genom effektivare trafik hinder och säkrare låssystem.
- Samverka genom bland annat platssamverkan i samarbete med berörda förvaltningar, polis, fastighetsägare, civilsamhälle och näringsliv.
- Samverka med berörda aktörer gällande avhysning av olovliga bosättningar.

2.7 Ekonomiskt bistånd

Trender

Covid-19 (Corona) har lett till att många företag har fått varsla, permittera eller säga upp anställda. Detta kommer sannolikt leda till att fler behöver ansöka om ekonomiskt bistånd.

Nämnden kommer fortsätta att arbeta systematiskt och målinriktat med individanpassat stöd för att öka delaktigheten och motivationen till invånare som uppbär ekonomiskt bistånd. Andelen hushåll som uppbär ekonomiskt bistånd i stadsdelsområdet har minskat, likaså gällande andelen barn i familjer som uppbär ekonomiskt bistånd. Även andelen invånare som uppbär ekonomiskt bistånd på grund av försörjningshinder sjukskrivning eller socialmedicinska hinder har sjunkit. Bedömningen är dock att den positiva trenden kan brytas i och med en förväntad konjunkturedgång som kan medföra högre arbetslöshet på grund av en sämre arbetsmarknad. Nämnden ser även en ökning av antal unga i ekonomiskt bistånd. Ökningen beror till största delen på att andelen ensamkommande asylsökande barn som fyllt 18 år men även unga som vuxit upp i familjer som uppburit ekonomiskt bistånd som nu blivit vuxna med eget hushåll.

I stadsdelsområdet bor många nyanlända varav flera genomgått etablering med etableringsersättning och som bedöms kan komma att vara i behov av ekonomiskt bistånd, detta gäller även asylsökande i stadsdelsområdet som har valt att ombesörja eget boende genom EBO-lagen. Dessa riskerar även att bostadslöshet när de bott fem år i ett så kallat SHIS-boende och inte kan hitta boende på egen hand.

Nämnden har en fortsatt hög andel personer med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd, 40 månader eller längre.

Ekonomiska effekter

Fler nyanlända och förändringar av konjunkturen kan innebära sämre förutsättningar på arbetsmarknaden och ett ökat behov av ekonomiskt bistånd.

Bostadsbrist och hemlöshet skapar ökade kostnader för alla olika typer av boendeinsatser, även av dem som bekostas inom ramen för

ekonomiskt bistånd. Här ska särskilt nämnas den stora gruppen ensamkommande asylsökande barn som nu är unga vuxna med behov av bostäder.

Prioriteringar med åtgärder

- Förebygga hemlöshet och otrygga boendeförhållanden för barnfamiljer genom satsning på vräkningsförebyggande arbete och bo-skola.
- Fånga upp ensamkommande asylsökande barn som ska fylla 18 år och unga som vuxit upp i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd genom hembesök och feriejobb.

2.8 Arbetsmarknadsåtgärder

Trender

Allt fler står allt längre från arbetsmarknaden och fler sjukskrivna står utan andra ersättningar. Stadsdelsområdet har en hög andel kvinnor i behov av ekonomiskt bistånd. Förvaltningen samverkar med arbetsförmedlingen och arbetsmarknadsförvaltningen för att utveckla insatser som möter de lokala behoven. Unga vuxna, ensamstående mödrar med många barn samt personer som står långt ifrån arbetsmarknaden är prioriterade.

Vägen till arbete genom utveckling av lokala arbetsmarknadsåtgärder i samverkan med arbetsförmedlingen och arbetsmarknadsförvaltningen. Arbetsförmedlingens ändrade uppdrag kan innebära svårare att samverka och upprätthålla kontakterna i ärendena.

Behovet av kvalitativt feriearbete för unga är stort i stadsdelen. Ett stort arbete görs för att unga ska få kvalitativa arbetsplatser för att få en bra första kontakt med arbetsmarknaden och för att på längre sikt minska antalet UVAS i stadsdelen.

Satsningen på projektet Stadsdelsmammor kommer att genomföras under 2020 och kommer till en början vara en samverkan mellan Enheten för förebyggande arbete, Ekonomiskt bistånd samt Medborgarkontoret. Satsningen gäller kvinnor som står långt från arbetsmarknaden och genom stadsdelsmammorna kan personerna få hjälp att navigera rätt i samhällssystemet och motiveras i riktning mot arbetsmarknaden eller till studier.

Ekonomiska effekter

Nämnden fortsätter att prioritera arbetet med Stockholmsjobb och arbetsförmedlingens arbetsmarknadsåtgärder. Kostnaden för Stockholmsjobb kommer att öka då antalet anställningar ökar. Fler i denna insats innebär minskade kostnader för ekonomiskt bistånd.

En utvärdering av arbetsmarknadsåtgärder och Stockholmsjobb är önskvärd för eventuell fortsatt satsning på Stockholmsjobb. Nämnden ser behov av fler korta riktade utbildningar, särskilt för kvinnor som står långt från arbetsmarknaden. Samverkan för vidare

matchning av personer med Stockholmsjobb pågår och fortsätter att vidareutvecklas under de kommande åren.

Prioriteringar med åtgärder

- Använda riktade utbildningar utifrån arbetsmarknadens behov och särskilda bristyrken med särskilt fokus på kvinnor som står långt från arbetsmarknaden.
- Samverka med utbildningsförvaltningen, arbetsmarknadsförvaltningen och arbetsförmedlingen för att effektivisera användningen av arbetsmarknadsinsatser för de arbetslösa.

2.9 Övrigt

Modernisering sociala system, Esset.

Arbetet med införandet av stadens nya sociala verksamhetssystem för socialtjänst, äldreomsorg och hälso- och sjukvård, Esset, har påbörjats och kommer fortsätta under planperioden. Införandet berör samtliga delar inom myndighetsutövning och utförarverksamhet och kommer att innebära både nya arbetssätt och nya digitala stöd för nämndens verksamheter och för stadens invånare.

Införandet kommer att kräva omfattande resurser inom förändringsledning och utbildning i nya arbetssätt och metoder. Därutöver kommer moderniseringen av det sociala systemet att påverka flera av förvaltningens professioner förutom biståndshandläggare och socialsekreterare då systemet är komplext och även berör akthantering, statistik, uppföljning och analys. Från dess att verksamhetsområdena börjar använda Esset ska de verksamhetsresurser som behövs för projektet bekostas av nämnden.

Framtidens socialtjänst - översyn av socialtjänstlagen.

Den översyn av socialtjänstlagen (SoL) som bedrivits, "Framtidens socialtjänst" (S2017:03), planeras att redovisas 1 juni 2020. Utredningen ska se över och lämna förslag på bland annat socialtjänstlagens struktur, möjlighet att förenkla handläggningen genom exempelvis delegera beslutanderätten, utan att rättssäkerhet eller kvalitet i vård och omsorg riskeras, tillgång till en jämlik, jämställd och likvärdig socialtjänst samt se över socialtjänstlagens indelning i olika målgrupper. Utredningen ska analysera för- och nackdelar med en särlagstiftning för äldreomsorgen samt se över begreppet skälig levnadsnivå. Utredningen har därutöver fått direktiv i att förtydliga barnrättsperspektivet. Förvaltningen följer utredningens förslag, som kan komma att påverka nämndens arbete i hög grad.

3 Sammanfattande ekonomisk analys

Nämndens budgetram för åren 2021 och 2022 är i enlighet med plan i kommunfullmäktiges budget 2020. Nämndens plan för budget 2023 är densamma som för 2022.

Drift netto, mnkr	Budget 2020	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023
Nämnd och förvaltningsövergripande adm. inkl. statsbidrag flyktningmottagande	25,2	25,2	25,2	25,2
Individ- och familjeomsorg	195,0	194,5	194,5	194,5
Stadsmiljöverksamhet	11,2	11,2	11,2	11,2
Förskoleverksamhet	279,8	279,8	279,8	279,8
Äldreomsorg	252,0	255,7	260,5	260,5
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	222,7	227,7	232,7	232,7
Barn, kultur och fritid	34,3	34,3	34,3	34,3
Arbetsmarknadsåtgärder	19,9	19,9	19,9	19,9
Ekonomiskt bistånd	108,9	108,9	108,9	108,9
Summa	1 149,0	1 157,2	1 167,0	1 167,0
Kapitalkostnader - stadsmiljö	6,5	6,5	6,5	6,5
Totalt	1 155,5	1 163,7	1 173,5	1 173,5

Nämndens nettobudget för driftverksamheten uppgår till 1 155,5 mnkr för år 2020. Enligt kommunfullmäktiges plan kommer nämndens budget att öka med 8,2 mnkr till år 2021 och ytterligare 9,8 mnkr till 2022. Plan 2023 är densamma som för år 2022.

Utifrån förutsättning att pris- och löneökningarna stannar vid 2,0 procent under de närmaste åren kommer föreslagen plan att innebära krav på årlig kostnadseffektivisering om ca 14 mnkr.

Det finns flera faktorer som kan påverka utvecklingen under planperioden. Den nu pågående Coronaepidemin kommer att ge omfattande konsekvenser för näringslivet och arbetsmarknaden, det är i dagsläget svårt att överblicka omfattningen och hur det kommer att påverka nämndens kostnader för främst ekonomiskt bistånd. Det statsbidrag som nämnden erhåller för flyktningmottagande kommer att minska under planperioden och gör att verksamheten måste anpassas utifrån lägre intäkter. Den planerade flytten av förvaltningskontor till Tensta innebär högre hyreskostnad vilket i samband med budget för 2022 behöver tas höjd för.

Kostnaderna för avskrivningar och internränta bedöms enligt

kommunfullmäktiges plan vara oförändrade under planperioden utifrån nuvarande investeringstakt för stadsmiljö

Investeringar, mnkr	Budget 2020	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023
Maskiner och inventarier	1,4	1,4	1,4	1,4
Stadsmiljö	10,3	10,3	11,0	11,0
Totalt:	11,7	11,7	12,4	12,4

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges budget för maskiner och inventarier är för låg utifrån behoven och kan behöva öka. Bedömningen är också att kapitalkostnaderna för dessa beräknas öka framöver.

3.1 Drift

Nämnden har en nettoomslutning på 1,1 miljarder kronor varav bruttokostnaderna uppgår till 1,4 miljarder kronor. På förvaltningen arbetar cirka 1000 tillsvidareanställda medarbetare och personalkostnaderna utgör cirka 44 procent av nämndens bruttokostnader vilket motsvarar cirka 615 miljoner kronor. Kostnader för lokaler utgör cirka 142 miljoner kronor.

Under planperioden ser förvaltningen stora behov av insatser för att säkra kompetensförsörjningen avseende främst forskollärare och socionomer. Behovet av kompetensutveckling av befintlig personal ökar också med anledning av förändrade målgrupper, digitalisering etc. Detta tillsammans med nya och förändrade behov av insatser i stadsdelsområdet kommer att bidra till ökade kostnader under planperioden.

Fler nyanlända och förändringar av konjunkturen kan innebära sämre förutsättningar på arbetsmarknaden och ett ökat behov av ekonomiskt bistånd. Bostadsbrist och hemlöshet skapar ökade kostnader för olika typer av boendeinsatser. Här ska särskilt nämnas den stora gruppen ensamkommande asylsökande barn som nu är unga vuxna med behov av bostäder.

Lokalbeståndet inom förskola är i behov av upprustning, renovering och nybyggnation, vilket på sikt kommer att öka kostnaderna inom områdena. Med anledning av nämndens uppdrag att flytta till ett nytt förvaltningshus i Tensta förväntas en ökad kostnad för administrativa lokaler.

3.2 Investeringar

Stadsmiljö stora stadsdelsinvesteringsprojekt
Nedan följer förslag på parkinvesteringar i stadsdelsområdet;

Nydalparkens plaskdamm och lek, 12 mnkr

Nydalsparken håller på att genomgå en större renovering där plaskdammen och en multiarena uppdateras. Platsen är central och

mycket välbesökt. Trycket på lekplatsen är dock stort och ett helhetsgrepp om området tas. Uppskattad investeringsutgift till och med år 2020 uppgår till 9,3 mnkr och för år 2021-2023 bedöms utgifter om 2,7 mnkr.

Palmerspårken, 6 mnkr

I ett uppvuxet villaområde finns en ganska stor park med sliten lekutrustning och en liten grusfotbollsplan. Tre teman har tagits fram som kommer att gå till omröstning. Platsen lämpar sig till en liten fin- och sittyta och en större lekplats. Uppskattad investeringsutgift till och med år 2020 uppgår till 2,0 mnkr och för år 2021, 4,0 mnkr.

Skatepark Tenstadalen, 5,6 mnkr

I närheten av en välanvänd idrottsplats ligger en befintlig grusplan i ett grönområde med omgivande naturmark. Här planeras att skapa möjligheter till rörelse och möten i en omgivning som för området är tillgänglig för många. Uppskattad investeringsutgift år 2021 uppgår till 0,6 mnkr, 2022 4,0 mnkr och 2023 1,0 mnkr.

Uppgårdsparken tillgänglighetspark, 4 mnkr

I ett par- och radhusområde finns en gammal lekplats som uppdaterats i omgångar men är sliten. Ytan är öppen, det finns närhet till parkeringsmöjligheter och det finns ett bra parkgångsnät. Uppskattad investeringsutgift år 2022 uppgår till 0,10 mnkr, 2023 3,0 mnkr och därefter 0,9 mnkr.

Trygghetsinvesteringar

Ansökan om trygghetsinvesteringsmedel har beviljats i avstämningsärendet gällande belysning vid Sundbydamarna, belysning vid Fornminnesparken samt belysning vid hundrastgården i Duvbo om totalt 1,4 mnkr för 2020. I samband med verksamhetsberättelse 2019 ansöktes om ombudgetering av 5,5 mnkr för projekt Trafikhinder, 0,3 mnkr för projekt Belysning Hjulsta torg och 2,8 mnkr för projekt Pilparken. De större projekten pågår oftast mer än ett år och behöver då begära ombudgetering av medel till nästa år hos kommunstyrelsen vilket kan skapa en osäkerhet om framtida finansiering.

Klimatinvesteringar

Ansökan om miljöinvestering har beviljats i avstämningsärendet gällande elcyklar inom äldreomsorgen om 0,2 mnkr. Nämnden kommer att se över områden för framtida ansökningar.

Maskiner & Inventarier

Stadsdelsnämnden nyttjar budgeten för maskiner och inventarier till inköp av möbler och övriga inventarier för att upprätthålla god standard inom verksamheterna där det finns behov. Det finns ett nämndbeslut att förvaltningskontoret byter lokaler år 2022 vilket kommer medföra ett ökat behov av inköp aktuellt år.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Fredrik Jurdell, Stadsdelsdirektör	2020-04-09
Sara Hallström, Avdelningschef	2020-04-09